

9-11 Yaş Grubu Çocukların Temel Hareket Becerilerinin Örüntüleştirmesinde Yaratıcı Drama'nın Etkisi *

Mümine SOYTÜRK ¹, Hüseyin ÇAMLIYER ²,
Özden TEPEKÖYLÜ ÖZTÜRK ³, E. Nilay DAŞDAN ADA ⁴

¹ Celal Bayar Üniversitesi, Beden Eğitimi Koordinatörlüğü, Manisa, (e-mail: soyturkmumine@gmail.com)

² Celal Bayar Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Manisa

³ Pamukkale Üniversitesi, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu, Denizli

⁴ Mersin Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Mersin.

* Bu çalışma Yüksek lisans tezinden hazırlanmış ve 6. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumunda sözel bildiri olarak sunulmuştur.

ÖZET

Bu çalışmanın amacı 9-11 yaş grubu çocuklarına uygulanan yaratıcı drama tekniğinin temel hareket becerilerinin örüntüleştirmesi üzerindeki etkilerini ve bu tekniğin çocukların hatırlamaya ve uygulanan etkinliklerle ilgili duygularını ifade edebilmeleri üzerine katkısının olup olmadığını araştırmaktır. Çalışmaya ilköğretimin birinci kademesinin üçüncü sınıfında okuyan toplam 30 (15=kontrol, 15=deney) öğrenci katılmıştır. Temel hareket becerilerinden (yer değiştirme, dengeleme ve nesne kontrolü) seçilen bazı hareketler deney grubuna yaratıcı drama ile kontrol grubuna ise aynı hareketler klasik-komut yöntemi ile verilmiştir. Çalışma toplam dokuz hafta sürmüştür. İlk dört hafta hazırlık aşaması ve diğer dört hafta ise esas evre olarak tamamlanmıştır. Son hafta ise test uygulaması yapılarak, değerlendirmeye geçilmiştir. Denekler tarafından oluşturulan örüntüleşmiş hareket (ÖH) becerilerini değerlendirmek üzere Değerlendirme Komisyonu- Gözlemci Grubu (GG) oluşturulmuştur ve değerlendirme bu grup tarafından yapılmıştır. Gözlemcilerin test değerlendirme sonuçları istatistiksel analizleri yapılmıştır. Sonuç olarak çalışmada elde edilen ÖH verileri Mann Whitney U ile yapılan istatistik değerlendirmesine göre deney grubunda kontrol grubuna göre daha yüksek ve istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Ayrıca deney grubu cinsiyet açısından farklılık göstermezken, kontrol grubundaki kızların erkeklere göre ÖH puanları daha yüksek ve istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Elde edilen nitel veriler de, uygulamalarda kullanılan araç, öğrendikleri hareket, uygulanan etkinliklerle ilgili duygularını ifade bakımından deney grubunda kontrol grubuna göre daha yüksek oranlar elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Temel hareket becerileri, örüntüleşmiş hareket, yaratıcı drama, beden eğitimi, hatırlama, duygularını ifade etme

The Effect of Creative Drama on Combination of Patterns of Fundamental Movement Skills of the 9-11 Year Children

ABSTRACT

The purpose of this study was to search the contribution on patternization of basic movement skills by using creative drama in 9-11year children and to investigate whether the contribution on remembering and expression of sensation related to implemented activities of these techniques for children. The study was conducted with the participation of 30 students (15 in control croup, 15 in experimental group) which study in the third grade of Elementary School. Some movements that was selected from the basic movement skills (locomotors, stabile, and manipulative) had given with the creative drama to the experimental group and the same movement were given with the instruction method to the control group. Study was taken nine weeks totally. First four week completed as a preparation stage and second four week completed as a main stage. At the last week the test implication was done and to overtop the evaluation. Elevation Committee-Observer Group (OG) was constituted for the evolution subject's patternization movement (PM) skills and evaluation was done by this group. The test evaluation results of the observer's were statically analyses. As a result, subject's PM skills statistically were evaluate with Mann Whitney U test and indicate PM skills were found higher and statistically meaningful in the experimental group then the control group. Although not found the difference at gender in experimental group, be found in the control group in which girls were higher and statistically meaningful in PM then male. For the qualitative data's, the experimental group obtained more high point in terms of using materials, movement learning, using characteristic and common expression of sensation related to implemented activities than the control group.

Keywords: Basic movement skills, patternization movement, creative drama, physical education, instruction method, remind, expression of sensation

GİRİŞ

Bireyin çok yönlü gelişimi temel hedef olarak alındığında yaratıcı dramının bireye sağladığı gelişmelere dayalı olarak genel eğitimin içerisindeki yeri ön plana çıkmaktadır. Üstündağ (1994)'a göre yaratıcı drama: "eğitim sürecinde oyunlarla geliştirilen bir etkinliktir ve bu özelliği ile eğitimin yaşamsal parçasıdır" (23). Bu anlamda genelde eğitimde ve özelde beden eğitiminde yaratıcı drama eğitiminin kullanılmasının, çağdaş birey yetiştirmede bir araç olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca tümel eğitime olanak sağlaması nedeniyle "yaratıcı drama, eğitim programlarında çağdaş öğretim sisteminde son yıllarda sıklıkla yer almaktadır" (21). San (1992)'ın tanımlamasına göre "yaratıcı drama; bütün sanatlar içinde katılamı entelektüel, duygusal, fiziksel, sözel ve toplumsal olarak en çok kuşatan bir alandır" (1). Beden eğitimi dersi uygulamalarında yaratıcı dramının kullanılmasının gerekliliği; bireyde geliştirmesi amaçlanan özelliklerin sadece fiziksel gelişimi değil aynı zamanda bilişsel ve duygusal gelişimi de kapsamaktadır. Özellikle ilköğretimin I. Kademesinde yaratıcı drama eğitiminin beden eğitimi derslerinde kullanılması çocukların beden eğitimi dersini sevmelerine, hareket, aktivite ve sporu yaşam boyu bir etkinlik olarak benimsemelerine yani aktif yaşam ve spor kültürü oluşturmalarına katkı sağlayabilir.

Örüntü Hareket kavramı hareket serileri ya da kombinasyonları kavramı ile benzerlik göstermektedir. Bu çalışmada örüntü hareket kavramı tercih edilmiştir. Çünkü Gallahue kombinasyon kavramını "iki ya da daha çok hareketin birleştirilmesi" olarak tanımlamış, "galop, kayma, sıçramalar ve tırmanmalar vb" örnek olarak vermiştir (10). Diğer bir kavram olan kompleks ise Türkçede "birçok parçadan oluşmuş, karmaşık-karmaşığa yakın" (TDK) olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmada kullanılan örüntü kavramı da "olay veya nesnelerin düzenli bir biçimde birbirini takip ederek gelişmesi" olarak açıklanmaktadır (TDK). Öğrenmede örüntü ise; "önceden kazanılmış bilgilerle ilişkilendirme, bağlantı kurma ve sonradan öğrenilecekler ucu açıklık, zemin bırakıcı imkân hazırlamadır" (8). Bu tanımların yardımıyla da örüntüleşmiş hareket (ÖH) ise, önceden öğrenilmiş birden fazla temel hareket becerisinden en az iki veya daha fazla hareketin birleşiminden oluşturulmuş yeni bir kombine hareketi veya hareketleri ifade ettiği söylenebilir. Yeni oluşan örüntüleşmiş hareket bir modeli taklide dayalı ortaya çıkabileceği gibi uygulayanın imgeleme yeteneğini kullanması ve geliştirebilmesine bağlı olarak da değişiklik ve çeşitlilik gösterebilir. Örüntü hareket oluşturmaya yönelik eğitimin önemi, birleştirilmeye uygun ön girdi davranış olarak tanımlanabilecek içerikte yatmaktadır. Temel hareket becerileri geliştirilirken kullanılan yöntem ve araçların çeşitliliği bu hareket örüntülerinin niteliğini artırabilir ve birleştirme noktalarında

çeşitlilik yaratabilir. Standart öğretimlerin dışına çıkılarak çocukların farklı bakış açıları ve yaratıcı yaklaşım kazanmaları sağlanabilir. Bu kazanımlar özellikle öğrenci merkezli yaklaşım ve yöntemlerle daha iyi düzeye çıkartılabilir. Çünkü birey için bir öğrenme faaliyetine katılmak ve katkı sağlamak ayrı bir hazdır. Buna dayalı etkinliğin sürdürülme isteği de yeni davranışlar kazandırılması ve üretilmesine yol açabilecektir.

Yaratıcı dramının bir öğrenme yolu olarak en önemli temel dayanağı; düşünsel, duyuşsal ve bedensel boyutlarıyla bütünleşmesine dayandırılabilir. Her öğrenme biçiminde ortaya çıkan pek çok beceri, yaratıcı drama yoluyla da elde edilebilir. Bu özelliği ile yaratıcı dramının öğrenme ve duyu organları arasındaki ilişkilerle bir arada yorumlanabilecek yönü bulunmaktadır (23).

İlköğretim okullarında drama eğitiminin bir yöntem olarak kullanılması öğrencilere birlikte çalışma, paylaşım ve "kendini gerçekleştirme" gibi yaşamları boyunca katkı sağlayabilecek kişisel ve sosyal gelişim ortamları hazırlayabilir. Drama eğitimi yeni düşüncelere, bireysel kararlara ve özgür seçim için olanaklara açıktır. Bu açıdan, bireysel olarak dünyaya birçok açıdan bakmalarına ve kendi hislerini ve duygularını gerçekçi bir ortamda yaşamalarına yardım eder (22).

Bu çalışmanın amacı 9-11yaş grubu çocuklarda uygulanan yaratıcı drama tekniğinin temel hareket becerilerinin örüntüleşmesi üzerindeki etkilerini ve bu tekniğin çocukların hatırlamaya ve uygulanan etkinliklerle ilgili duygularını ifade edebilmeleri üzerine katkısının olup olmadığını araştırmaktır.

Araştırma problemleri

9-11yaş grubu çocuklarda temel hareket becerilerinin örüntüleşmesinde yaratıcı drama tekniği klasik-komut yöntemi kullanılmaktan daha etkili midir?

9-11yaş grubu çocuklarda temel hareket becerilerinin yaratıcı drama tekniği ve klasik-komut yöntemi ile öğretilmesi, temel hareket becerilerinin örüntüleşmesinde cinsiyete göre farklılık yaratabilir mi?

Hareket ve spor eğitiminde yaratıcı drama tekniğinin klasik-komut yöntemi uygulamalarına göre 9-11yaş grubu çocuklarda öğrenme sürecindeki etkinliklerde kullanılan araç-gereç ve malzemeleri, beceri, edim, kavram vb hatırlamaları açısından farklılık yaratabilir mi?

Hareket ve spor eğitiminde yaratıcı drama tekniği klasik-komut yöntemi uygulamalarına göre 9-11yaş grubu çocuklarda uygulanan etkinliklere ilişkin duygularını ifade etmelerinde farklılık yaratabilir mi?

MATERYAL VE METOT

Denekler

Bu araştırmanın evrenini Manisa Merkezde bulunan bir İlköğretim okulunun 104 üçüncü sınıf öğrencisi oluşturmuştur. Örnekleme ise, bu okulun amaçlı örneklem olarak seçilen iki şubesinden biri deney, diğeri kontrol grubu olarak ayrıştırılmıştır. Bu deney ve kontrol grubu olarak ayrıştırılan sınıflardan çalışmalara düzenli katılma olasılığı yüksek olan (farklı nedenlere bağlı devamsızlık yapma olasılığı en düşük olan) 15'er öğrenci sınıf öğretmenleri ile görüşülerek değerlendirilmeye alınmıştır. Çalışma beden eğitimi dersi içinde uygulanmıştır. Çalışma süreci ile ilgili veliler bilgilendirilmiş ve izinleri alınmıştır.

Veri Toplama araçları

Değerlendirme Komisyonu: Çocuk ve gençlerle çalışan, artistik ve ritmik cimnastik branşlarında uzman ve deneyimli, üniversite öğretim elemanlarından seçilmiş beş kişilik gruptan oluşmaktadır. Çalışmada bu komisyon gözlemci grup (GG) olarak ifade edilmiş ve çalışmada gönüllü olarak yer almışlardır.

Temel Hareket Becerilerinin Örüntüleşme Ölçütleri (THBÖÖ): THBÖÖ, araştırmacı ve gözlemci grup ile birlikte yapılan çalışmaları değerlendirmek amacıyla kriterlerin saptandığı ölçme ölçütlerini kapsar. Bu ölçütler öğrencilerin "sportif etkinlikler dersinde" sınıf öğretmenleri tarafından kendilerine öğretilmiş olan hareket becerilerini ve araştırmacının bizzat uygulamalarda öğrettiği hareket becerilerinin değerlendirilmesini dikkate almıştır. Deneklerin kendilerine öğretilen hareketler dışında örüntü hareket oluşturma sürecindeki kendi katkıları ölçüt birimlerinde değerlendirilmek üzere yer almıştır.

Temel Hareket Becerilerinin Örüntüleşmesini Değerlendirme Formu (THBÖDF): Oluşturulan THBÖÖ temel alınarak her bir örüntüleşmenin değerlendirilmesinde kolaylık sağlamak amacıyla THBÖDF düzenlenmiştir. Bu formda oluşturulan THBÖÖ puanlaması yer almaktadır.

Kişisel Bilgi Formu (KBF): Araştırmada seçilen öğrencilerinin demografik özelliklerini belirlemek amacıyla oluşturulan, gönüllü veliler tarafından doldurulan formdur.

"Hafta Sonu Ödevi" (HSÖ): Deneklerin geçirdikleri öğrenme sürecinden hatırladıklarını, kendi duygu ve düşünceleriyle ifade etmeye dayalı üç açık uçlu soruya verilen yanıtta oluşan "HSÖ" olarak tanımlanan öğrenci ifadeleridir. Ödevlerin içeriği; soruların ilk ikisi derste kullanılan araçları ve uygulanan hareketlerin hatırlanmasına, üçüncüsü de öğrencilerin çalışma sırasında ve sonrasındaki duygularını açıklama üzerine kurulmuş ve her çalışmayı kapsayarak dört kez tekrarlanmıştır.

Video kaydı: Araştırmanın hazırlık, uygulama ve test evresindeki tüm etkinlikler süreç ve sonucu değerlendirmek amacıyla video kaydına alınmıştır.

Ders İçerikleri: Örneğin üçüncü uygulamada kontrol grubunda komut yöntemi ile yapılan uygulamada yer değiştirmeye yönelik hareket öğretiminde değişik hayvan taklit ve yürüyüşlerine öğretici tarafından yapılması gereken bir model sunulmuştur. Öğrenciler sadece sunulan modeli taklit etmişlerdir. Uygulamanın akışında öğrencilere kendi stil, duygu ve düşüncelerine dayalı mimik ve jestlerini özgürce davranışlarına yansıtabilecek bir öğrenme ortamı oluşturulmamıştır. Diğer taraftan deney grubu öğrencilerine yaratıcı dramayla uygulamanın konusu olan örneğin değişik hayvan taklit ve yürüyüşleri öğretiminde öğrencilerden bu davranışları kendi stil, duygu ve düşüncelerini özgürce uygulamaya yansıtılabildikleri, bu uygulamalarını grup içinde de tartışarak değişik versiyonlarını ve bu yeni ürünlerini grubun ortak kararlarıyla ve kendi diledikleri gibi kombine edildiği bir öğrenme ortamı oluşturulmuştur.

İşlem Yolu

Çalışmayı değerlendiren Gözlemci Grubunun (GG) eğitimi ve değerlendirme hazırlıkları

GG üyeleri çalışmanın amacı, genel yapısı, hangi aşamada nasıl onlardan yararlanılacağı, bu çalışmaya ne kadar zaman ayırmaları gerektiği ayrıca çalışma deneklerine verilen eğitim konusunda bilgilendirilmiştir. Bu bilgilendirme sonucu oluşturulan THBÖÖ ve THBÖDF'nun nasıl kullanılacağı netleştirilmiştir. Bunun için deneme değerlendirmeleri çalışmadan bağımsız olarak standart ölçeklendirme için deneklerin dışında bir öğrenci ile farklı örüntüleştirmiş hareket kombinasyonlarının görsel kayıtları çekilerek uygulamaların video kayıtlarından tekrar tekrar incelenerek analizleri yapılmış ve değerlendirmede objektif kriterler oluşturulmaya çalışılarak test edilmiştir. Bu aşamada beş adet temel hareket becerilerinin örüntüleştirmesinden oluşan bir video kaydı gözlemcilere verilip ayrı ayrı değerlendirmeleri istenmiştir. Böylece gözlemci grubunun kendi aralarındaki eş uyum sağlanmaya çalışılmıştır.

Bu ön çalışmanın değerlendirilmesine ilişkin yapılan analizlerde korelasyon katsayıları (Spearman's), $r=0,564$ ile, $r=0,975$ arasında bulunmuştur. Ayrıca Friedman Teste göre gözlemlenmede farklılık değeri $p=0.141$ bulunmuştur. Bu değer 0.05 değerinden büyük olduğundan (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004) gözlemlenmedeki farklılıkların anlamsız olduğu saptanmıştır. Farkın anlamsız olması bu çalışmada yer alan ve çalışmanın ÖH becerilerini değerlendiren GG'nun gözlemledikleri temel hareket becerilerinin örüntüleştirmesini birbirinden farklı değerlendirmediklerini ifade etmektedir.

Tablo 1. Çalışmayı değerlendiren gözlemciler arası korelasyon değerleri

GÖZLEMCİLER	1. Gözlemci	2. Gözlemci	3. Gözlemci	4. Gözlemci	5. Gözlemci
1. Gözlemci	1.000				
2. Gözlemci	.667	1.000			
3. Gözlemci	.564	.947*	1.000		
4. Gözlemci	.700	.975**	.872	1.000	
5. Gözlemci	.900*	.872	.718	.900*	1.000

*p<.05, **p<.01

Tablo 2. Çalışmayı değerlendiren gözlemciler arası ki-kare değeri

Khi-kare	ss	p
6.898	4	.141

Tablo 3. Araştırmada nicel veri elde etme süreci ve aşamaları

Aşama 1	Zaman	Amaç
Hazırlık	1–4. haftalar	Deneklerin video cihazına ve yeni öğretmene alışmaları. Araştırmacının denekleri tanınması. Üçüncü sınıf öğretim programının içeriği uygulanmıştır.
Aşama 2	Zaman	Amaç
Uygulama	5–8. haftalar	Deneklerin temel hareket becerilerinin planlanan kısmını öğrenmeleri
Aşama 3	Zaman	Amaç
Örüntüleşmiş Hareket Becerilerinin Değerlendirmesini Yapan Gözlemci Grubu İle Çalışma	8.ve9. Haftalar- Haftada üç gün	Deneklerin sentez aşamasında ortaya koyacakları örüntü hareketlerin değerlendirmesindeki ilke-standart ve parametrelerin saptanması, bu kriterlerin standartlaştırılması için skala oluşturulması ve değerlendirme aşamasında kullanılacak olan bu skalaya fonksiyonel yapı kazandırma, gözlemciler arası değerlendirme farklılıklarını en aza indirme amaçlı korelasyon ve eğitim çalışması
Aşama 4	Zaman	Amaç
Test	9. hafta	Örüntü hareket/lerin sergilenmesi ve video kaydına alınması
Aşama 5	Zaman	Amaç
Video Kaydına Alınan Örüntü Hareketlerin Gözlemciler Tarafından Değerlendirilmesi	10–11. Haftalar	Deneklerin örüntü hareket üretmedeki çabalarını değerlendirmek, bu değerlendirme sonucunda bu kapsamdaki araştırma bulgularına ulaşılması

Çalışma takviminin 4. aşamasında yer alan test sürecinde deneklerden öğrenmiş oldukları temel hareket becerilerinin tümünü ve kendi istedikleri hareketleri de ilave edebilecekleri bir kompozisyon (örüntü hareket/ kombinasyon) oluşturulmaları istenmiştir. Beş dakikalık bir hazırlık aşamasından sonra oluşturdukları örüntüleri tek tek sunmuşlardır. Bu sunumlar GG tarafından değerlendirilmek üzere video kayıtlarına alınmıştır. Test aşamasında her bir öğrenci için ayrı ayrı kayıt altına alınan video görüntüleri gözlemciler (GG) CD olarak verilmiştir. GG değerlendirmelerini görüntülerdeki deneklerin hangi gruba ait olduklarını bilmeden yapmışlardır.

Gözlemciler bu veri CD'lerini değerlendirerek THBÖDF'na işlemişlerdir. Gözlemcilerin işledikleri

bu THBÖDF formlarındaki en düşük ve en yüksek puanlı sonuçlar değerlendirme dışı bırakılarak istatistik analizleri yapılmıştır.

Verilerin analizi

Verilerin analizi SPSS 11 istatistik programı ile gerçekleştirilmiştir. İstatistikî analizlerde anlamlılık düzeyi sosyal bilimlerde sıklıkla kullanılan $p<.05$ olarak seçilmiştir. Denekler için elde edilen temel hareket becerilerinin örüntüleşmesi puanları Mann-Whitney U testi ile değerlendirilmiştir. Hatırlama ve uygulanan etkinliklerle ilgili duygularını ifade etme sorularına verdikleri yanıtlar da sözcük sıklığı ve ifadelerin basit yüzdeye çevrilmesi ile elde edilmiştir.

Tablo 4. Araştırmada nitel veri elde etme süreci ve aşamaları

Aşama 1	Zaman	Amaç
Hazırlık 1	2 hafta	Araştırmada uygulanacak ders planlarının içerik yönüyle hazırlanması (yaratıcı drama uygulamaları ve klasik-komut yöntemi uygulamaları)
Aşama 2	Zaman	Amaç
Hazırlık 2	1 gün	Hazırlık aşamasının ikinci haftasında tüm öğrencilerin fotoğraflarının çekilmesi. HSÖ'de isim ve fotoğraf kullanılmıştır.
Aşama 3	Zaman	Amaç
Hazırlık 3	2 hafta	HSÖ'nin tüm hazırlıklarının gerçekleştirilmesi
Aşama 4	Zaman	Amaç
Uygulama	4 hafta	Dört uygulama sürecinin her birinin sonunda HSÖ'nin deneklere dağıtımı ve toplanması
Aşama 5	Zaman	Amaç
Değerlendirme	3 hafta	Deneklerin temel hareket becerilerinin örüntüleşmesinin testinden sonraki haftalarda nitel verilerin değerlendirilip sayısallaştırılması yapılmıştır. İlk iki soru için önceden belirlenmiş kategorilere göre çeteleme işlemi, üçüncü soru için sözcük sıklığına göre çeteleme işlemi yapılmıştır. Çeteleme sonucu deney ve kontrol grubu için sıklıklar belirlenmiş ve en son olarak bu veriler basit yüzdelere çevrilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın bulguları test edilen araştırma problemleri sırası göz önüne alınarak sunulmuştur.

Tablo 5'te deney ve kontrol grubunun temel hareket becerilerinin örüntüleşmesine ve cinsiyet faktörüne göre ortalamaları görülmektedir.

Tablo 5. Deney ve kontrol grubunun temel hareket becerilerinin örüntüleşmesi ortalama değerleri

Değişkenler	Gruplar	N	Ortalama	ss
THBÖ	Deney	15	117.44	21.16
	Kontrol	15	82.44	18.91
Deney	Kız	8	119.58	20.80
	Erkek	7	115.00	22.95
Kontrol	Kız	8	90.62	20.40
	Erkek	7	73.09	12.54

Tablo 6'te deney ve kontrol grubunun temel hareket becerilerinin örüntüleşmesi sıra ortalamalarına ve sıra toplamına ilişkin Mann-Withney U testi sonuçları görülmektedir. Bu sonuca göre deney ve kontrol grubu puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($U=23.000$, $p=0.000$). Deney grubunun temel hareket becerilerinin örüntüleşmesi kontrol grubuna göre daha yüksek bulunmuştur.

Tablo 7'de deney ve kontrol grubunun cinsiyete göre temel hareket becerilerinin örüntüleşmesi puan ortalamalarına ilişkin Mann-Withney U testi sonuçları görülmektedir. Bu sonuca göre deney grubunun cinsiyete göre temel hareket becerilerinin örüntüleşmesi puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak farklılık bulunmazken ($u=21.000$, $p=0.417$) kontrol grubunda erkek ve kızların puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir ($u=11.000$, $p=0.021$).

Tablo 6. Deney ve kontrol grubunun temel hareket becerilerinin örüntüleşmesi puanlarının karşılaştırılması

Gruplar	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Deney	15	21.47	322.00	23.000	0.000**
Kontrol	15	9.53	143.00		

**p <.01

Tablo 7. Deney ve kontrol grubunun cinsiyete göre temel hareket becerilerinin örüntüleşmesi puanlarının karşılaştırılması

Gruplar	Cinsiyet	N	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	p
Deney	Kız	8	8.88	71.00	21.000	.417
	Erkek	7	7.00	49.00		
Kontrol	Kız	8	10.12	81.00	10.000	.021**
	Erkek	7	5.57	39.00		

**p <.01

Tablo 8’de deney ve kontrol grubunun uygulama sırasında kullanılan araçları hatırlamada sayı ve yüzde birimi bakımından deney grubunda yüksek olduğu görülmektedir. Deney grubunda en yüksek oranda ‘Yuvarlak Ahşap Cisim’in, kontrol grubunda ‘çember’ in hatırlandığı görülmektedir. Toplam kullanılan araçları hatırlamada da deney grubu sayı ve yüzde oranları bakımından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 9’da deney ve kontrol grubunun uygulamada öğrenilen Spor Branşlarının İsimlerini, Temel Araçlarını ve Temel Tekniklerini hatırlama düzeyleri deney grubunda yüksek olduğu görülmektedir. Toplam kullanılan araçları hatırlamada da deney grubu sayı ve yüzde oranları bakımından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Deney ve kontrol gruplarının 1. uygulamada kullandıkları araçları hatırlayabilme durumları

Uygulamada Kullanılan Araçlar	Deney Grubu (n=15)		Kontrol Grubu (n=15)	
	f	%	f	%
Basketbol Topu	8	53.3	6	40
Futbol Topu	8	53.3	7	46.7
Voleybol Topu	7	46.7	4	26.7
Hentbol Topu	8	53.3	4	26.7
Cimnastik Sopası	6	40	3	20
Çember	11	73.3	8	53.3
İp	4	26.7	0	0
Yuvarlak Ahşap Cisim	11	73.3	1	6.7
Tenis Topu	7	46.7	0	0
Top	4	26.7	5	33.3
Toplam	74	49.3	38	25.3

Tablo 9. Deney ve kontrol gruplarının 1. uygulamada gördükleri “spor branşlarının isimlerini, temel araçlarını ve temel tekniklerini” hatırlayabilme durumları

Uygulamada İşlenen Spor Branşları, Temel Araçlar, Temel Teknikler	Deney Grubu (n=15)		Kontrol Grubu (n=15)	
	f	%	f	%
Basketbol	12	80	12	80
Voleybol	12	80	7	46.7
Futbol	10	66.7	7	46.7
Hentbol	6	40	3	20
Basketbol- Top Sürme Pas	5	33.3	2	13.3
Voleybol- Parmak Pas	6	40	6	40
Futbol- Top Sürme Pas	6	40	7	46.7
Hentbol- Top Sürme Pas	5	33.3	3	20
Basketbol Topu	10	66.7	2	13.3
Voleybol Topu	9	60	2	13.3
Hentbol Topu	7	46.7	0	0
Futbol Topu	7	46.7	1	6.7
Top	1	6.7	0	0
Toplam	96	49.23	52	26.67

Tablo 10’da deney grubunun ilk çalışma sonrasında uygulanan etkinliklerle ilgili duygu ifadelerinde ‘Kendimi Mutlu Hissettim’ şeklinde ifadelenirdikleri duygularında yoğunlaşma olduğu görülmektedir. Toplam ifade kullanma sayısı ve yüzde oranları bakımından da deney grubunun yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 11’de deney ve kontrol grubunun ikinci uygulamada kullandıkları araçları hatırlamada belirgin farklılık deney grubunun lehine, Tahta Ayakkabı

olarak isimlendirdikleri aracın hatırlanmasında olduğu görülmektedir. Toplam kullanılan araçları hatırlamada da deney grubu sayı ve yüzde oranları bakımından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 12’de ikinci uygulamada kullanılan araçların yapılma malzemelerini hatırlamada belirgin fark görülmemekle birlikte toplam olarak araçların yapılma malzemesini hatırlamada deney grubu sayı ve yüzde oranları bakımından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 10. Deney ve kontrol gruplarının 1. uygulamaya dayalı olarak hislerini ifade etme durumları

Uygulanan Etkinliklere İlişkin Duygu İfadeleri	Deney Grubu (n=15)		Kontrol Grubu (n=15)	
	<i>f</i>	%	<i>F</i>	%
Kendimi Mutlu Hissettim	7	46.7	1	6.7
Heyecanlandım	2	13.3	2	13.3
Hırslandığımı Hissettim	1	6.7	0	0
Sevinç Hissettim	7	46.7	0	0
Çok Etkilendim	1	6.7	0	0
Çok Güzel Şeyler Hissettim	1	6.7	0	0
Kendimi İyi Hissettim	1	6.7	1	6.7
Çok Eğlendim	1	6.7	0	0
Öğrenmiş Hissettim	1	6.7	0	0
Kendime Çok Güvendim	0	0	1	6.7
Kendimi Daha Dirençli Hissettim	0	0	1	6.7
Güzel Hissettim	0	0	1	6.7
Kendimi Çok İyi Hissettim	0	0	2	13.3
Eğlendim	0	0	1	6.7
Dayanıklı Hissettim	0	0	1	6.7
Rahatsız Hissettim	0	0	1	6.7
Toplam	22	-	12	

Tablo 11. Deney ve kontrol gruplarının 2. uygulamada kullandıkları araçları hatırlayabilme durumları

Uygulamada Kullanılan Araçlar	Deney Grubu (n=15)		Kontrol Grubu (n=15)	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Çember	13	86.7	12	80
İp	12	80	12	80
Cimnastik Sopası	12	80	9	60
Tahta Ayakkabı (Stilt Rolls)	14	93.3	8	53.3
Toplam	51	85	41	68.3

Tablo 12. Deney ve kontrol grubunun 2. uygulamada kullandıkları araçların yapıma malzemesini hatırlayabilme durumları

Araçların Yapıldığı Malzeme Cinsi	Deney Grubu (n=15)		Kontrol Grubu (n=15)	
	f	%	f	%
Çemberin-Plastikten	10	66.7	8	53.3
İpin- Pamuk vb	7	46.7	3	20
Cimn. Sopasının- Ağaçtan	6	40	4	26.7
Yürüme aygıtının (Stilt Rolls)- Ağaçtan	11	73.3	8	53.3
Toplam	34	56.7	23	38.3

Tablo 13’de deney grubunun ikinci çalışma sonrasında uygulanan etkinliklerle ilgili duygu ifadelerinde ‘Mutlu Oldum’ ve ‘Sevinç’ şeklinde ifadelendirdikleri duygularında yoğunlaşma olduğu görülmektedir. Toplam ifade kullanma sayısı ve yüzde oranları bakımından da deney grubunun yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 14’de deney ve kontrol grubunun üçüncü uygulamada sayı ve yüzde bakımından uygulanan hareketleri hatırlamada belirgin farklılık deney grubunun lehine olduğu görülmektedir. Toplam

uygulanan hareketleri hatırlamada da deney grubu sayı ve yüzde oranları bakımından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 15’de deney ve kontrol grubunun uygulama sırasında öğrendikleri Hayvanlar, Yürüyüşleri ve Sıçramalarını sayı ve yüzde bakımından hatırlamada belirgin farklılık deney grubunun lehine olduğu görülmektedir. Hedeflenen öğrenim değerleri kılavuzluğunda toplam hatırlamada da deney grubu sayı ve yüzde oranları bakımından yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 13. Deney ve kontrol gruplarının 2. uygulamaya dayalı olarak hislerini ifade etme durumları

Uygulanan Etkinliklere İlişkin Duygu İfadeleri	Deney Grubu (n=15)		Kontrol Grubu (n=15)	
	f	%	f	%
Mutlu Oldum	8	53.3	4	26.7
Sevinç	7	46.7	0	0
Ne Yapacağımızı Merak Ettim	1	6.7	0	0
Heyecanlandım	3	20	3	20
Eğlendim	2	13.3	0	0
Çalışmayı Sevdim	1	6.7	0	0
Çalışmayı Beğendim	1	6.7	0	0
Kendimi İyi Hissettim	1	6.7	4	26.7
Birçok Şey Hissettim	1	6.7	0	0
Kendimi Yorgun Hissettim	0	0	1	6.7
Kendimi Rahat Hissettim	0	0	2	13.3
Başaramam Diye Çok Korktum	0	0	1	6.7
Kendime Çok Güvendim	0	0	1	6.7
Toplam	25	-	16	-

Tablo 14. Deney ve kontrol gruplarının 3. uygulamada uygulanan hareketleri hatırlama durumları

Uygulanan Hareketler	Deney Grubu (n=15)		Kontrol Grubu (n=15)	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Hayvan Yürüyüşleri	8	53.3	0	0
Hayvan Sıçramaları	5	33.3	0	0
Kedi Yürüyüşü	6	40	0	0
Kuzu Yürüyüşü	2	13.3	0	0
Kartal Uçuşu	2	13.3	0	0
Vücudumuzla Resim	5	33.3	0	0
Tavşan Sıçraması	7	46.7	7	46.7
Ok Atma	2	13.3	0	0
Ayı Yürüyüşü	0	0	6	40
Ördek Yürüyüşü	9	60	6	40
Isınma	0	0	3	20
Zıpladık	0	0	1	6.7
Toplam	46	34.7	19	30.7

Tablo 15. Deney ve kontrol grubunun 3. uygulamada “hayvanlar, yürüyüşleri ve sıçramalarını” hatırlayabilme durumları

Hayvanlar, Yürüyüşleri Ve Sıçramaları	Deney Grubu (n=15)		Kontrol Grubu (n=15)	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
Ördek	9	60	6	40
Kedi	6	40	0	0
Köpek	8	53.3	0	0
Kartal	7	46.7	0	0
Civciv	4	26.7	0	0
Tavşan	7	46.7	7	46.7
Kuzu	2	13.3	0	0
Ayı	0	0	6	40
Toplam	43	41	19	42.2
Hedeflenen Öğrenim Verileri	16	53.3	13	43.3

Tablo 16. Deney ve kontrol gruplarının 3. uygulamaya dayalı olarak hislerini ifade etme durumları

Uygulanan Etkinliklere İlişkin Duygu İfadeleri	Deney Grubu (n=15)		Kontrol Grubu (n=15)	
	f	%	f	%
Mutlu Oldum	7	46.7	5	33.3
Sevinç	6	40	2	13.3
Ne Yapacağımızı Merak Ettim	5	33.3	0	0
Çok Beğendim	1	6.7	0	0
Heyecanlandım	2	13.3	0	0
İnsan-Hayvan Farkını Daha İyi Anladım	1	6.7	0	0
Çok Neşelendim	1	6.7	0	0
Çok Güzel Duygular Hissettim	2	13.3	1	6.7
Kendimi Çok İyi Hissettim	0	0	3	20
Kendimi Rahat Hissettim	0	0	1	6.7
Eğlendim	0	0	1	6.7
Çok Güzeldi	0	0	1	6.7
Toplam	24	-	14	-

Tablo 16’da deney grubunun üçüncü çalışma sonrasında uygulanan etkinliklerle ilgili duygu ifadelerinde ‘Mutlu Oldum’ ve ‘Sevinç’ şeklinde kullandıkları ifadelerindeki yoğunlaşmaya ek olarak ‘Ne Yapacağımızı Merak Ettim’ ifadesindeki yoğunluğun dikkat çekici olduğu görülmektedir. Toplam ifade kullanma sayısı ve yüzde oranları

bakımından da deney grubunun kontrol grubundan yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 17’de deney ve kontrol grubunun Uygulamada Oynanan Oyunda Basketbol’ un Değişmeyen Temel Tekniklerini hatırlamada deney grubunda ‘Basketbolda Pas’ın kontrol grubuna göre daha yüksek sayı ve oranda hatırlandığı görülmektedir.

Tablo 17. Deney ve kontrol gruplarının 4. uygulamada oynanan oyunda basketbol’ un değişmeyen temel tekniklerini hatırlama durumları

Değişmeyen Temel Teknikler	Deney Grubu (n=15)		Kontrol Grubu (n=15)	
	f	%	f	%
Basketbolda Pas	10	66.7	5	33.3
Basketbolda Top Sürme	6	40	5	33.3
İki Takım Olması	1	6.7	0	0
Hiç Bir Şey Değişmedi	0	0	2	13.3
Toplam	17	37.8	12	26.6

Tablo 18’de deney ve kontrol grubunun yapılan uygulamada kural ve malzeme hatırlama durumlarında ‘Tenis Topu’, ‘Paslaşma’ ve ‘Top Sürme’ ifadelerinde deney grubunun kontrol grubuna göre sayı ve oran bakımından yüksek oldukları görülmektedir. Toplam kural ve malzeme hatırlamada da deney grubunun sayı ve yüzde oranı bakımından kontrol grubundan yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 19’da deney grubunun dördüncü çalışma sonrasında uygulanan etkinliklerle ilgili duygu

ifadelerinde ‘Çok Mutlu Oldum’ ve ‘Sevinç Duydum’ şeklinde kullandıkları ifadelerindeki yoğunlaşmaya ‘Ne Yapacağımızı Merak Ettim’ ifadesindeki yoğunluğun devam etmekte olduğu görülmektedir. Kontrol grubunda da en yoğun olarak ‘Mutlu Oldum’ ifadesinin kullanıldığı görülmektedir. Toplam ifade kullanma sayısı ve yüzde oranları bakımından da deney grubunun kontrol grubundan yüksek olduğu görülmektedir

Tablo 18. Deney ve kontrol grubunun 4. uygulamada, yeni oyundaki kuralları ve kullanılan malzemeleri hatırlayabilme durumları

Oyun Kuralları Ve Malzeme	Deney Grubu (n=15)		Kontrol Grubu (n=15)	
	f	%	f	%
Basketbol Topu	14	93.3	9	60
Tenis Topu	12	80	6	40
Tenis Topu İle Basketbol Topunun Vurulması	4	26.7	1	6.7
Paslaşma	5	33.3	0	0
Top Sürme	4	26.7	0	0
Top	0	0	3	20
Toplam	39	52	19	31.7

Tablo 19. Deney ve kontrol gruplarının 4. uygulamaya dayalı olarak hislerini ifade etme durumları

Uygulanan Etkinliklere İlişkin Duygu İfadeleri	Deney Grubu (n=15)		Kontrol Grubu (n=15)	
	f	%	f	%
Çok Mutlu Oldum	9	60	0	0
Sevinç Duydum	4	26.7	1	6.7
Ne Yapacağımızı Merak Ettim	3	20	0	0
Heyecanlandım	1	6.7	2	13.3
Çalışmayı Çok Sevdim	1	6.7	0	0
Çok Eğlendim	1	6.7	0	0
Çalışma Çok Güzeldi	2	13.3	0	0
Mutlu Oldum	0	0	5	33.3
Beğendim	0	0	1	6.7
Rahattım	0	0	2	13.3
Zevk Aldım	0	0	1	6.7
Çok İyi Hissettim	0	0	1	6.7
Duyularım Güzeldi	0	0	1	6.7
Toplam	21	-	14	-

TARTIŞMA

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulguların tablo sırası ve çözülmeye çalışılan problem cümleleri bir diziliş oluşturacak şekilde düzenlenmiştir ve yorumlanmıştır.

Tablo 6'da 9-11yaş grubu çocuklarda temel hareket becerilerinin örüntüleşmesinde yaratıcı drama tekniğinin beden eğitimi uygulamalarında kullanılması klasik-komut yöntemi kullanmaktan daha etkili olabileceğini göstermektedir. Bir öğretim yönteminin ne kadar çok farklı gelişimleri hedefliyorsa çıkan sonuçların da o denli farklı olması olasıdır. Yaratıcı Dramaya dayalı yapılan uygulamalar tekniğin birden çok gelişim alanlarını kapsaması deney grubunda fark yaratmıştır. Sağlam (18)'e göre yaratıcı drama uygulamaları "duyguların sağlıklı bir biçimde dışa vurulmasını sağlamak; çocuğun yaratıcı hayal gücünü geliştirmek, çocuğa bağımsız düşünebilme ve ifade etme şansı vermek, çocuğun sosyal farkındalığını ve işbirliği bilincini geliştirmek" gibi amaçların gerçekleşmesine yardımcı olduğunu ifade etmiştir. Çalışmamızda da elde edilen bulgulara göre yaratıcı drama uygulamaları temel hareket becerilerinin örüntüleşmesinde etkili olduğunu göstermektedir. Yani çocuk zihnindeki yalın birkaç hareket kalıbına yaratıcılığını, hayal gücünü ve duygularını da katarak yeni bir örüntüye dönüştürmüştür.

Beden eğitimi dersinde yapılan yaratıcı drama uygulamalarının öğrenci tutumlarına etkisini araştıran bir çalışmada uygulamaya katılan öğrencilerin, katılmayanlara göre beden eğitimi dersinde hareketleri yaparken daha çok zorlandıkları, yarışma oyunları oynamaktan daha çok hoşlandıkları, salonda bulunan aletlerle çalışmakta daha çok zorlandıkları, farklı oyunlar oynadıklarını düşündükleri ve beden eğitimi derslerinde resim yapmaktan hoşlandıkları saptanmıştır (4). Farklı eğitim alanlarında da yaratıcı drama uygulamaları çalışmamızı destekler tarzdadır; edebiyatta yaratıcı yazı yazma konusunda (3), biyoloji dersinde ekosistemlerin öğretiminde (6), geometri öğretiminde (7) engelli çocukların eğitimlerinde (11) hayat bilgisi dersinde (14), yabancı dil öğrenimindeki (16) araştırmalarda yaratıcı drama yönteminin öğrenmede etkili olduğu ortaya konulmuştur. Bir grup öğrencinin 3. sınıf başında ve 4. sınıf sonunda dramanın dil, matematik ve tutumlarına olan etkilerini ortaya koymak amaçlı yapılan bir çalışma da (9), ilköğretim okulu öğrencilerinin okuma-kavrama yeterliliklerini drama teknikleri kullanılarak geliştirmek amaçlanan başka bir çalışmada (17) ve ilköğretim okulu öğrencilerinin anlamlı iletişim ve yaratıcı düşünme becerilerine etki etme amaçlı dramanın kullanıldığı çalışmada da (13) yapılan uygulamaların çocukların amaçlanan gelişimlerine olumlu etki ettiğini ortaya koyulmuştur.

Tablo 7'de görüldüğü gibi deney grubunda cinsiyet açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark yokken, kontrol grubunda ise cinsiyet faktörüne bağlı olarak anlamlı fark oluşmuştur. Cinsiyet faktörü açısından ortalama puanlara bakıldığında (tablo 4) istatistiksel anlamlılığın ötesinde alansal anlamlılık açısından hem deney hem de kontrol grubu kızları THBÖP'na ilişkin hedeflere ulaşma konusunda daha başarılılar denebilir. San (1991) eğitimde yaratıcı dramayı, kendini duyumsatan, gerek bedensel gerek içeriksel açıdan "ben, grup ve toplum" bağlantısının oluşmasına altyapı sağlayan bir anlamda sanat dalı olarak nitelendirmiştir (1). Burada San yaratıcı dramanın bireyi evrensel doğrulara yönelik eğitime ve geliştirme yönü açıkça vurgulanmaktadır, bu gibi faktörler çalışılan sınıf düzeyindeki öğrencilerde cinsiyet faktörüne dayalı farkın tolere edilmesine destek sağlamış olabilir. Ayrıca, yaratıcı drama çocuk oyunlarının gelişmiş halidir denebilir. Bu yönüyle oyunla sürdürülen olay, olgu, yaşantı ve bilgileri yeniden yapılandırmaya yönelik olan bu çalışmalar (12) tümel bir eğitim felsefesi ile katılımcıyı sarmalayarak cinsiyet faktörünün dışında sadece bir birey olarak kendini geliştirmeye yöneltebilir. Kontrol grubunda kızların kendi gruplarındaki erkeklere göre temel hareket becerilerinin örüntüleşmesi puanlarının daha yüksek olması, cinsiyetler arasındaki bilişsel, sosyal ve duygusal farktan kaynaklanıyor olabilir. Bu yaş grubuna ilişkin yapılan yorumlara göre; "mücadele sporları ve cimnastik hareketleri kızların en çok hoşlandıkları aktivitelerdir" (5), "motor becerilerde erkek çocuklar, daha geniş kas aktivitelerini içeren büyük motor becerilerde başarılı olurken kızlar el becerilerinde başarılı olurlar" (2). Cinsiyetler arası oluşan farklılık, öğrenilen hareketlerin manipüle edilerek örüntüleşme oluşturulmasının sonucu ortaya çıktığından kızların estetik hareketlere eğiliminden kaynaklanıyor olabilir. Bu yüzden çalışmada öğretilmesi hedeflenen becerilerin ön testinin yapılması durumunda o becerinin öğretilmesi herhangi bir yöntem veya tekniğe (komut, yaratıcı drama, problem çözme vb) dayandırılmadan öğrenilmesine ortam hazırlayabileceğinden sadece çalışmanın sonunda THBÖ ilişkili test yapılmıştır.

Araştırmanın üçüncü problemine dayalı olarak deneklerin öğrenme sürecindeki etkinliklerde kullanılan araç-gereç ve malzemeleri, beceri, edim, kavram vb. hatırlamaları Hafta Sonu Ödevinde dört uygulamada birinci sorulara verilen yanıtlar 8, 11, 14 ve 17. tablolarda ve ikinci sorulara verilen yanıtlar ise 9, 12, 15 ve 18. tablolarda görülmektedir.

Hatırlama açısından dikkat çeken noktalar olarak 1. uygulamada kullanılan "yuvarlak ahşap cisim" (tavla pulu) deney grubunda %73.3 oranında kontrol grubunda %6.7 oranında ve tenis topu deney grubunda %46.7 oranında kontrol grubunda ise hiç hatırlanmadığı görülmektedir. 2. uygulamada kullanılan

“Tahta ayakkabı”nın (stilt rolls) araç olarak kullanıldığının hatırlanması, deney grubundan %93.3 oranında. Kontrol grubundan %53.3 oranında olmuştur. Tabloya göre en belirgin fark bu aracın deney grubu lehine hatırlanmasında olmuştur. Her iki grupta böyle bir aracın daha önce kullanımı söz konusu değildir. Aracın şekli ve kullanımı oldukça farklı olması, her iki grupta ilk defa kullanılması ve dikkat çekici olmasından dolayı kolay hatırlanması beklenen deney grubunda hatırlama oranı yüksek bulunmuştur. Yürüme aygıtına “tahta ayakkabı” isimlendirmesi her iki grupta yer alan deneklerle birlikte uygulama sırasında yapılmıştır. 3. uygulamada öğrenilen hayvan yürüyüşlerinin hatırlanmasında ve 4. uygulamada değişmeyen temel tekniklerden “basketbolda pas” ın hatırlanmasında da deney grubu kontrol grubuna göre daha yüksek oranlara ulaştığı görülmektedir.

Deneklerin hatırlayabilmelerine dayalı sorulara 1. uygulamada ikinci soruya verdikleri yanıtlardan özellikle deney grubunda basketbol, voleybol, hentbol ve futbol toplarının kullanıldığı uygulamalarda hatırlama oranlarında kontrol grubuna göre farklılık görülmektedir. 2. uygulamada kullanılan araçların yapıldığı malzeme cinsini hatırlamaya yönelik açık uçlu soruya verdikleri yanıtlar incelendiğinde kullanılan araçların yapıldıkları malzemeleri hatırlamada çok büyük farklar görülmemektedir. Ancak tablo toplamına bakıldığında deney grubu 34 (%56.7), kontrol grubu ise 23 (%38.3) değerlerine ulaşmışlardır. İlgi-ilişkilendirme ve sorgulama gibi özelliklerin de uygulamayla birlikte gelişebileceği söylenebilir. Yine üçüncü uygulamada hedeflenen öğrenim verileri açısından deney grubu %53.3 ile kontrol grubundan yüksek bulunmuştur. Son uygulamada “basketbol topu”, tenis topu”, “paslaşma” ve “top sürme” kural ve malzemelerini hatırlamada deney grubu kontrol grubundan daha yüksek oranlara ulaşmıştır.

Araştırmanın dördüncü problemine dayalı olarak deneklerin öğrenme sürecindeki uygulanan etkinliklere ilişkin duygularını Hafta Sonu Ödevinde dört uygulamada da üçüncü soruya verdikleri yanıtlar 10, 13, 16 ve 19. tablolarda görülmektedir. Deney grubunda dört uygulamanın her birinin neticesinde uygulanan etkinliklere ilişkin duygularını büyük yoğunlukta “mutlu hissettim” ve “sevinç” hissettim yönünde olduğu görülmektedir. Bu yoğunlukta ifade sıklığı deney grubunda yaratıcı drama eğitimi kullanılarak dersin işlenmesi ve bu sırada deneklerin verilen yönergeleri yerine getirmede kendi duygu, düşünce, tavır ve tutumlarını da ortaya koyabildikleri bir ortama bağlanabilir.

Deney grubunda ikinci uygulamadan itibaren “ne yapacağımızı merak ettim” ifadesi yer almaya başlamış, üçüncü uygulama sonrasında beş denegin ve dördüncü uygulamayı takiben de üç denegin bu ifadeyi kullandığı görülmektedir. Bu durumda yaratıcı drama

uygulamalarının merak uyandırma etkisinin olabileceği sorgulanabilir. Yüzde olarak oranı çok düşük de olsa öğrenmeye güdülenmenin ifadesi olarak bakılması gerektiği düşünülmektedir. Yılmaz ve Sünbül (25)’ün de vurguladığı gibi öğrenme isteğinin doğmasına sebep olan “çocukları motive eden en önemli değişken merak güdüsüdür”.

Kontrol grubunda “kendimi yorgun hissettim”, “başaramam diye çok korktum” ifadesi sıklık ve basit yüzde bakımından düşük görünse de, olumsuzluk belirten ifade olarak önemlidir, çünkü yorgunluk ve korku öğrenmeyi engelleyen durumlardır ve motivasyonun yarattığı etkinin tersini yaratabilirler.

Yapılan uygulamaların deney grubunda kullanılan yöntem gereği gruplar halinde gerçekleşmesi Gürdal ve diğ. (2001)’ne göre “drama atölyeleri sırasında yapılan grup çalışmaları sosyal gelişimi ve iletişimi sağlar” (15) gerçeğinden yola çıkarak oluşan etkileşimin deney grubunda yer alan deneklerin duyuşsal gelişim ve farkındalıklarını etkilediği söylenebilir.

Sonuçta yaratıcı drama bu çalışmada sorgulanan problemler doğrultusunda elde edilen bulgulardan başarıyı arttırdığı sonucuna varılabilir. “Başarı, tüm duyguların kullanımına ve öğrenciyi karmaşık olduğu kadar etkileşimli yaşantıların bolluğu içine sokmakla ilgilidir” (20). Yaratıcı drama uygulamalarının başarısı da, birçok duygunun işe katılmasına bağlı, sürekli ve karmaşık etkileşimin yaşandığı bir süreç olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre, deney grubunun temel hareket becerilerinin örüntüleşmesi puanları kontrol grubuna göre daha yüksek ve istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Ayrıca cinsiyete göre temel hareket becerilerinin örüntüleşme puanları, deney grubunda istatistiksel olarak anlamsız, kontrol grubundaki kız deneklerin değerleri erkek deneklere göre daha yüksek ve istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur.

Araştırmada elde edilen nitel bulgulara göre, deney grubu uygulamalarda kullanılan araçları, temel teknikleri, öğrenilen hareket çeşitlerin v.b. hatırlamada, “HSÖ” aracılığı ile verdikleri yanıtlarda sözcük sıklığı ve basit yüzdelerde her uygulamaya ilişkin verileri kontrol grubuna göre daha yüksek bulunmuştur. Bu veriler yaratıcı drama yöntemi ile beden eğitimi dersinde yapılan uygulamaların hatırlamayı desteklediği sonucunu ortaya koymuştur.

Elde edilen verilerden deney grubunun uygulanan etkinliklere ilişkin duygularını ifade etmede ve tanımlamada, ortak ifadelerle belirtmede, duygu ifadelerini dil yetisini kullanarak birden fazla kavram kullanabilme eğilimlerinde, daha çok olumlu ifade kullanmalarında kontrol grubuna göre olumlu sonuçları ortaya çıkmıştır. Deney grubunda yaratıcı

drama tekniği ile yapılan uygulamaların deneklerin gelişimlerini desteklediğini göstermiştir. Bir başka ifadeyle temel hareket becerilerinin örüntüleşmesi, hatırlama düzeyinin ve duygularını ifadelendirme oranlarının yüksek olmasında yaratıcı drama tekniğinin etkili olabileceği söylenebilir.

KAYNAKLAR

1. Adıgüzel HÖ. Yaratıcı Drama. *Yaratıcı Drama (1985–1998 Yazılar)*. (HÖ Adıgüzel Ed.) Ankara, Naturel Yayınları, 2. Baskı, 2006: 258-263.
2. Arı R. *Gelişim ve Öğrenme*. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 2. Baskı, 2005: 79–93
3. Ataman M. Yaratıcı Drama Sürecinde Yaratıcı Yazma. *Yaratıcı Drama Dergisi*. Ankara: Çağdaş Drama Derneği Yayını, 2006; 1 (1): 75- 83
4. Başöz G. İlköğretimde Yaratıcı Drama Yöntemi İle Yapılan Beden Eğitimi Dersleri İle Diğer Yöntemlerle Yapılan Beden Eğitimi Derslerinde Öğrenci Tutumlarının Karşılaştırılması. 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi. Antalya, 2002.
5. Çamlıyer H, Çamlıyer H. *Eğitim Bütünlüğü İçinde Çocuk Hareket Eğitimi Ve Oyun*. Manisa: Emek Matbaacılık, 2001.
6. Doğan M. Biyoloji Dersinde Yaratıcı Drama ile Öğrenmeye Örnek Uygulama: Ekosistemler. Eğitimde İyi Örnekler Konferansı, 2004.
7. Duatepe A, Ubuz E. Drama Temelli Geometri Ders Planlarının Geliştirilmesi ve Uygulanması. Eğitimde İyi Örnekler Konferansı, 2004.
8. Fırat A. Yeni Öğretim Programı: İnşacı (constructivist) Kuram. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi* 2005; 6(69).
9. Fleming M, Merrell C, Tymms P. The Impact of Drama On Pupils' Language, Mathematics, and Attitude in Two Primary School, *Research in Drama Education*, 2004; 9(2): 177-197.
10. Gallahue DL. *Motor Development and Movement Experiences for Young Children*. John Winley & Sons, Inc, Indiana. 1976: 61–62.
11. Gönen M. Eğitimde Drama ve Engelli Çocuklar, *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 2003; 4 (39).
12. Haktanır G, Başer İ. Yaratıcı Drama ve Oyunla Eğitim Uygulamaları, *Yaratıcı Drama (1985–1998 Yazılar)*. (HÖ Adıgüzel Ed.) Ankara: Naturel Yayınları, 2. Baskı. 2006: 404.
13. Hui A, Lau S. Drama education: a touch of the creative mind and communicative-expressive ability of elementary school children in Hong Kong. *Thinking Skills and Creativity* 2006; (1): 34-40.
14. Kaf Ö. Hayat bilgisi Dersinde Bazı Sosyal Becerilerin Kazandırılmasında Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisi. Ankara Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1999.
15. Özdemir P, Üstündağ T. Fen ve Teknoloji Alanındaki Ünlü Bilim Adamlarına İlişkin Yaratıcı Drama Eğitim Programı. *İlköğretim Online*, 2007; 6(2): 226–233.
16. Rızaoğlu F. Bringing Life to EFL Classes by Creative Drama. *Yaratıcı Drama Dergisi*. Ankara: Çağdaş Drama Derneği Yayını. (2006); 1(1): 115–126.
17. Rose DS, Androes K, Parks M, McMahon S. Imagery-Based Learning: Improving Elementary Student's Reading Comprehension With Drama Techniques. *The Journal of Educational Research*. 2000; 94(1): 55–63.
18. Sağlam T. Dramatik Eğitim: Amaç mı? Araç mı? Ankara: Ankara Üniversitesi Dil Ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tiyatro Bölümü Tiyatro Araştırmaları Dergisi. 2004; 17: 4-21.
19. Türk Dil Kurumu Sözlüğü (www.tdk.gov.tr)
20. Uluğ M. Beyin Temelli Öğrenme; Ezbere Öğrenme ve Kavrayarak Öğrenme. Maltepe Üniversitesi Rehberlik Sempozyumu, 2005.
21. Üstündağ T. Yaratıcı Dramanın Üç Boyutu. *Yaratıcı Drama (1985-1998 Yazılar)*. (HÖ Adıgüzel Ed.), Naturel Yayınları, 2. baskı, 2006: 333-341.
22. Üstündağ T. The Advantages of Using Drama As A Method Of Education In Elementary Schools. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 1997; 13: 89-94.
23. Üstündağ T. *Yaratıcı Drama Öğretmenimin Günlüğü*, Ankara: Pegem Yayınları. 6. Baskı. 2004: 16–46.
24. Yazıcıoğlu Y, Erdoğan S. *SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık, 2004: 210.
25. Yılmaz H, Sünbül AM. *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme*. Konya: Çizgi Kitapevi Yayınları, 2006: 241.